

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

U IME REPUBLIKE HRVATSKE
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Vesne Vrbećić kao predsjednice vijeća, te Žarka Dundovića, Dražena Tripala, dr. sc. Zdenka Konjića i Miroslava Šovanja, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Gordane Korotaj kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Božidara Vukušića, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Šibeniku od 22. rujna 2010., broj K-25/10, u sjednici održanoj dana 19. siječnja 2011.,

presudio je:

I. Prihvaća se djelomično žalba opt. Božidara Vukušića, preinačuje se pobijana prvostupanjska presuda u odluci o kazni, te se opt. Božidar Vukušić za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH, zbog kojeg je tom presudom proglašen krivim, na temelju tog propisa osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od osam godina, u koju mu se, na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH, uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 17. svibnja 2010., pa dalje.

II. U ostalom dijelu žalba opt. Božidara Vukušića odbija se kao neosnovana, te se u ostalom pobijanom a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijski sud u Šibeniku proglasio je krivim opt. Božidara Vukušića zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, te ga je na temelju tog propisa osudio na kaznu zatvora u trajanju od devet godina, u koju mu je, na temelju čl. 45. st. 1. OKZRH, uračunao vrijeme provedeno u pritvoru od 17. svibnja 2010., pa dalje.

Na temelju čl. 122. st. 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 110/97., 27/98., 112/99., 58/02., 143/02. i 115/06, dalje ZKP), optuženik je oslobođen od naknade troškova kaznenog postupka.

Protiv te presude žalbu je podnio optuženik putem branitelja Branimira Zmijanovića, odvjetnika iz Šibenika, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da

se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, odnosno preinači i optuženiku izrekne blaža kazna.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Spis je sukladno odredbi čl. 373. st. 1 ZKP-a dostavljen na dužno razgledanje Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, koje je u svom pisanom mišljenju od 03. prosinca 2010., broj KŽ-DO-2018., predložilo da se žalba odbije kao neosnovana i prvostupanjska presuda potvrdi.

Žalba je djelomično osnovana.

Optuženik u uvodu žalbe navodi kao osnove pobijanja prvostupanjske presude, između ostalih, i bitne povrede odredaba kaznenog postupka te povrede kaznenog zakona, u obrazloženju ih ne konkretizira i ne navodi koju je to bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. ZKP-a sud počinio, niti konkretizira u kojem od pitanja iz čl. 368. ZKP-a je povrijeđen kazneni zakon. Naime, tek u zadnjem pasusu žalbe optuženik samo paušalno navodi da iz navedenih žalbenih razloga je "...presuda nerazumljiva i kontradiktorna razlozima iste, da se iz tog razloga ne može ispitati,..i da je povrijedio odredbe kaznenog zakona...".

Međutim, kako je prvostupanjska presuda posve razumljiva i nije proturječna razlozima koji su navedeni u obrazloženju, očito je da sud prvog stupnja nije počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP-a na koju se implicite ukazuje, a niti bilo koju drugu postupovnu povredu iz čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP-a na koju drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, niti je na štetu optuženika povrijedio kazneni zakon, u smislu odredbe iz toč. 2. citiranog propisa.

Nadalje, optuženik uvodno izjavljuje da se u pogledu činjenica žali zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ali sadržajno on žalbenim navodima u biti nastoji dovesti u ozbiljnu sumnju ispravnost činjeničnih utvrđenja suda prvog stupnja, u smislu odredbe čl. 369. st. 2. ZKP-a, a ne tvrdi, u smislu odredbe iz st. 3. citiranog propisa, da je sud prvog stupnja neku od odlučnih činjenica, dakle, onih o kojima ovisi neposredna primjena materijalnog ili procesnog prava, propustio utvrditi. Prema tome, optuženik se u pogledu činjenica u biti žali samo zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Optuženik u žalbi tvrdi da je sud prvog stupnja pogrešno utvrdio da on kritične zgode nije postupio po zapovjedi njemu tada nadređenih Ante Juričev-Martinčev i Nikole Rašića, tvrdeći da se takav zaključak može izvesti iz činjenice da se po počinjenju djela sam predao, da nije bio priveden te da je odmah nadležnim tijelima iznio istu ovakvu obranu da je postupio po zapovjedi.

Međutim, protivno ovim tvrdnjama optuženika sud prvog stupnja je u pogledu ove sporne okolnosti, na temelju gotovo istovjetnih iskaza svjedoka Nikole Rašića, Marijana Zorice, Ante Buhe i Nevena Slavice, ispravno utvrdio da je optuženik civilnu osobu Jovana Ergića usmratio bez ikakvog povoda dok je ovaj razgovarao s Nikolom Rašićem. Radi se o svjedocima koje su bili u neposrednoj blizini kada se događaj odigrao (Rašić, Zorica i Slavica), odnosno koji su za događaj saznali neposredno nakon što se događaj odigrao (Buha).

Dakle, radi se o osobama koje imaju izravna saznanja o svim relevantnim okolnostima pa je sud njihove iskaze posve opravdano prihvatio. Niko od navedenih svjedoka ne potvrđuje krajnje neuvjerljivu obranu optuženika da je u komandi postrojbe donijeta odluka da se likvidiraju osobe koje pri ispitivanju lažu. Neuvjerljiva tvrdnja optuženika da svjedoci sada iskazuju neistinito, jer ne žele na sebe preuzeti eventualnu odgovornost, uopće ne dovodi u pitanje ispravnost zaključka suda prvog stupnja da takove zapovjedi nije bilo. Svjedoci Marijan Zorica i Neven Slavica nisu bili u višoj zapovjednoj strukturi 113. brigade tako da im se ne može imputirati da sada neistinito iskazuju jer ne žele preuzeti odgovornost za takvu zapovijed, tako da je očito da su takvi žalbeni prigovori optuženika promašeni.

Osim toga, sud prvog stupnja je logično ukazao da u slučaju kada bi doista takva zapovijed postojala, tada ne bi došlo do takvog ozbiljnog sukoba između optuženika i Marijana Zorice pred zapovjednikom 113. brigade Antom Buhom u Vodicama, u kojem sukobu je zbog ubojstva civilne osobe revoltirani Marijan Zorica optuženiku čak zaprijetio da će ga osobno ubiti.

Nadalje, sud prvog stupnja posve logično ukazuje da tada, da je takva zapovijed doista postojala, ne bi cijeli slučaj bio prijavljen vojnoj i civilnoj policiji, niti bi se nakon ubojstva oštećenika jedan vod iz postrojbe uputio u njegovo selo radi toga da mu se osigura kuća.

Nadalje, sud prvog stupnja posve ispravno ne poklanja vjeru obrani optuženika i stoga jer svjedoci Ivica Petrić i Ivica Miorić, ne potvrđuju njegove navode o tome da oni znaju za postojanje navodne zapovjedi, odnosno da se događaj odigrao na način kako on to tvrdi, jer suglasno tvrde da uopće nisu niti bili na licu mjesta kritične zgode. Optuženik i u pogledu iskaza ovih svjedoka samo paušalno tvrdi da su neistiniti, ne navodeći zbog čega bi i ovi svjedoci bili motivirani neistinito iskazivati.

Kraj takvog stanja stvari, potpuno je ispravno sud prvog stupnja zaključio da je optuženik usmrtio oštećenika samoinicijativno, očito motiviran time što je Jovan Ergić bio pripadnik druge nacionalnosti. Optuženikove tvrdnje da njegovo kasnije činjenje drugih kaznenih djela koje nemaju nacionalnu konotaciju upravo potvrđuju da on niti kritičnog dana nije postupao s takvim motivom prema oštećeniku, ni u najmanjoj mjeri ne dovode u sumnju ispravnost navedenog utvrđenja suda prvog stupnja. Naime, optuženik je kasnije osuđivan zbog kaznenih djela krivotvorenja isprava, prijevare i izazivanja prometne nesreće koje niti ne mogu imati nacionalnu konotaciju, tako da je i ovaj optuženikov prigovor potpuno promašen.

Tvrdnje optuženika da je moguće da je oštećenik kao pripadnik druge sukobljene strane svjesno HV-u davao lažne podatke o brojnosti i naoružanju neprijatelja, a da je njima prenosio podatke od vojne važnosti, predstavljaju očito puku spekulaciju, smišljenu tek radi umanjenja kaznene odgovornosti. Naime, gotovo svi ispitani svjedoci navode da je ošt. Jovan Ergić bio u dobrim odnosima s vojnicima HV-a koji su se s njim družili i nosili mu hranu, a da je tomu tako potvrda je i to da su baš njega i još jednu osobu vojnici iz optuženikove bojne izabrali da ode po tijela poginulih hrvatskih vojnika preko crte razdvajanja.

Optuženikove tvrdnje o tome kako je indikativno da je od počinjenja kaznenog djela do njegova procesuiranja proteklo dvadeset godina, iako se za sve okolnosti znalo, a on niti jednog trenutka nije bio u bijegu, nisu relevantne s aspekta odluke o dokazanosti kaznenog djela, već su važne zbog odluke o kazni, o čemu će više riječi biti u okviru te žalbene osnove.

Iz svih naprijed navedenih razloga nije osnovana žalba optuženika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Međutim, osnovano se optuženik žali zbog odluke o kazni.

Naime, i prema ocjeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao drugostupanjskog suda, kazna zatvora u trajanju od devet godina koja je optuženiku izrečena prvostupanjskom presudom je prestroga. Naime, i pored velike pogibeljnosti počinjenog kaznenog djela, dakle činjenice da je optuženik, protivno pravilima međunarodnog prava kojima se za vrijeme međunarodnih sukoba štite civilne osobe koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima, usmratio civilnu osobu ispaljenjem iz strojnice u oštećenikovo tijelo čak dvadeset metaka, ipak toliki protek vremena od počinjenja djela predstavlja relevantnu okolnost koja utječe na odmjeru kazne. Kada je od počinjenja kaznenog djela doista proteklo preko devetnaest godina, smisao izrečene društvene osude, posebice kroz prizmu individualne prevencije, ima drukčije značenje. Naime, optuženik je kroz proteklo vrijeme posve izvjesno promijenio način života i svjetonazore, a na to nedvojbeno ukazuje i njegovo izraženo kajanje i molba za oprost koju je zatražio od obitelji oštećenika, tako da se sada nakon protoka tolikog vremena od počinjenja kaznenog djela, svrhe kažnjavanja iz čl. 31. OKZRH i čl. 4. st. 2. OKZRH mogu postići i nešto blažom kaznom od izrečene.

Stoga je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, prihvatio djelomično žalbu optuženika te mu je izrekao kaznu zatvora u trajanju od osam godina, za koju ocjenjuje da je primjerena svim otegotnim i olakotnim okolnostima utvrđenim u ovom kaznenom postupku.

Iz svih naprijed navedenih razloga, na temelju čl. 390. st. 1. i čl. 387. ZKP-a, je presuđeno kao u izreci.

U Zagrebu, 19. siječnja 2011.

Zapisničar:
Gordana Korotaj, v. r.

Predsjednica vijeća:
Vesna Vrabetić, v. r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Pismarnice za prijem i otpremu:

Stefica Klepac